

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

11. De discordia, contentione & schismate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

CAP. XI.

De discordia, contentione, & schismate.

Discordia est dissensio voluntatum circa bonum quod ex charitate velle debemus: si circa malū laudabilis est dissensio, quod velle debemus. Non enim peccatum discordiæ est dissentire ac discordare in bono, si in eo concordare obligati non simus; si socium rogantem, ut cum illo ingrediaris Religionem, recuses, non peccas discordando.

Addere etiam ex inculcata ignorantia oriri dissensionem voluntatum, dum vnus hoc, alius aliud medium ad honorem Dei, vel proximi salutem conuenientius probalitatione iudicat, sicut inter Paulum & Barnabam. Act. 15.

Contentio est impugnatio veritatis, cum confidentia Clamoris. N. Veritas dupliciter potest impugnari. 1. Intentione formali, cum quis agnitam veritatem impugnat. 2. Intentione Virtuali, non curans siue doctrina vera sit, siue falsa. Eademque est ratio de eo, qui veritatem oppugnat, per culpabile ignorantiam existimans esse falsitatem. Sic hæretici. Loquimur autem de oppugnatione, quæ serio fit: nam si exercitii causa ad explorandam alterius doctrinam, laudabilis est. 443.

Contentio seu veritatis impugnatio ex genere suo est mortale, oppositum paci & charitati, per quā tenemur proximo consentire in bonis ipsi necessariis. Veritas autē sæpe necessaria est proximo ad animæ salutem, Ergo eam contentiose tollere velle, est peccatum. (Hinc Galat. 5.) Additur cum confidentia Clamoris, clamor aggrauat.

NB. Oppugnationem cum clamore falsitatis ob
T scanda-

scandalū posse esse mortale. Quapropter disputatio de rebus fidei saepe vitiosa. 1. Ex parte disputantis non sit satis doctus, qualem Apostolus requirit Tit. 1. Et prohibetur laicis sub pœna ferendæ excommunicationis, sed hæc in casu necessitatis non habet locum, si laicus doctus, & deinde in Germania laicos priuatim disputare moris. 445.

Ex parte eorum coram quibus. Nam saepe indocti auditores vim obiectionum penetrant, quam vix intelligant earum solutionem, quare cōcionatores docti habent sibi cauere. 446.

2. Ex parte eorum, quibus. ū V. C. Pertinacibus reticis, apud quos nullus fructus. Melius ad conuersionem mandos conuersos sit, vt in concionibus eorum mendacia falsitatis ostendantur.

Deniq; addo ex D. Thoma: Cum bonum ex gra causa; malum autem ex quouis defectu sit, conueniens esse, vt bonæ ac laudabilis contentio- nis descriptio sit. *Impugnatio falsitatis, cum debito auaritia modo, congruo loco, tempore, &c. instituta.* 446.

Schismatis peccatum committitur, cum quis segreget ab vnitate Ecclesiæ, prout ea est corporum sticum ex diuersorum statuum fidelibus tanquam membris inter se, & cum vno capite Christo, et in terris vicario connexis. De quo Rom. 12.

Duplex est Modus schismatis. 1. Si quis se separet à capite Ecclesiæ, Pontifice, qua talis, nolens obedientiam sedi Apostolicæ præbere. Nam si contra pontificem vt priuatam personā aut quia probabiter putat, non esse caput Ecclesiæ, non est schismaticus. 2. Si quis se separat à reliquis mēbris Ecclesiæ cultu Religionis, Oratione, Sacramentis, &c. & c. orsim agit, quasi Ecclesiæ membrum non sit.

Duplex

Duplex iterum schisma, purum & iunctum cum hæresi, Purū ex sola voluntatis malitia reuivit obedientiam; idq; vel sola intentione vel operis executione, sufficit indirecta intentio se subtrahendi ab obedientia, v.c. Si Episcopi conuocent Synodum generalem, sine autoritate Papæ. 447.

Discrimen inter hæresin & schisma, quod illud interna mēte perficitur, & exterius solum significatur, ideoq; requiri errorem intellectuus pertinacem: At schisma externo opere consummatur, ideoq; sufficit ad id voluntarium indirectum & imputatiuum, sicut ad homicidium, &c.

Schisma cum hæresi requirit negationem, summū Pontificem esse verum caput Ecclesiæ.

Coroll. Schisma occultum non est verū Schisma: at occultus hæreticus est verè hæreticus, quia congregatio Ecclesiæ est per fidem, at vbi ea deest, deficit membrum.

NB. Qui separat se à suo Episcopo, vel particulari aliqua Ecclesiæ, nihilominus intendēs ac palam protestās, se manere in cōmunionē Ecclesiæ vniuersalis, & sub obedientia Papæ, is ppriè nō est schismaticus.

Pænæ Schismaticorum sunt Excommunicatio bullaris, tamen non extensa ad fautores. Item Inhabilitas ad beneficia, quæ etiā post pœnitentiam non tollitur, nisi per dispensationem.

CAP. XII.

De Bello.

Differt bellum à rixa & seditione: quod bellū est multitudinis contra extraneos: seditio contra multitudinē in eadē Republ. Rixa est paucorū cōtra paucos vel singulos. N. Bellū & rixa propriè actualē pugnam significant, seditio etiā præparationem.

T 2

Rixa